

УСЛОВИ ЗА КОМБИНИРАНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ПРОДАВНИЦИ И УСЛУЖНИ ДЕЈНОСТИ

ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Условите за комбинирано осигурување на продавници и услужни дејности го содржат севкупното осигурително покритие што може да се добие со пакет полисата за продавници и услужни дејности. Секоја секција обезбедува различен вид покритие.

Покритието не следува автоматски за секоја секција, туку со полисата мора да биде дефинирано кои секции се осигурени.

ДЕФИНИЦИИ ШТО ВАЖАТ ЗА СИТЕ СЕКЦИИ ОД ПОЛИСАТА

Член 1

Термините употребени во овие услови го имаат следното значење:

Осигурувач – Акционерско друштво за осигурување и реосигурување Македонија, Скопје – Виена Иншуренс Груп.

Осигуреник – сопственик на осигурениот имот.

Договарач на осигурување – физичко или правно лице што има интерес да не настане осигурен случај и што склучува договор за осигурување со осигурувачот.

Осигурен случај – иден настан, неизвесен и независен од волјата на осигуреникот и договорачот на осигурување, предизвикан од осигурените ризици, кој настанува за време на важноста на полисата и кој предизвикува оштетување или уништување на осигурениот имот или телесна повреда на трето лице.

Бизнис – комерцијална дејност или занимање што се врши на, во и од осигурената локација.

Работно време – време (вклучително и прекувремена работа) за кое вработените на осигуреникот се во работните простории или во други простории каде што се извршува работниот процес.

Франшиза – износ наведен во полисата што се одбива од секоја штета што произлегува од еден штетен настан во таа секција од полисата (учество во штета од страна на осигуреникот).

Тотална штета – штета на имот при која имотот е целосно уништен или пак неговата поправка изнесува повеќе од неговата вредност.

Денарска противвредност на евро – оваа противвредност се смета според средниот курс на НБРСМ на денот што е означен во полисата како почеток на осигурителната година, а за пресметување на надомест од штета според средниот курс на НБРСМ на денот на настанувањето на штетата.

Пазарна вредност – набавна вредност на предмет од сличен вид, старост и состојба, вклучувајќи ги и специјалните особини, ако ги има. Каталози, ценовници или други податоци може да се користат во утврдување на пазарната вредност.

Локација – местото/местата наведени во полисата каде што се наоѓаат осигурените објекти и предмети.

Пари – готовина, меници, преносливи инструменти, чекови, поштенски меници, поштенски налози за пари, преносливи хартии од вредност, поштенски марки, кредитни картички и ваучери.

Период на осигурување – времетраење на полисата за период утврден со полисата, кој може да биде со одреден или неодреден рок на траење, кој се продолжува од година во година.

Полиса – документ со кој се потврдува постоење на договорот за осигурување.

Сеф или каса – контејнер или конструкција посебно проектирана за безбедно чување на парите и/или вредностите, а направена така што ќе ја штити содржината во неа од пожар и од неовластено отворање со рачни средства или со средства на струја.

СЕКЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ ИМОТ (од пожар и други опасности)

Дефиниции што важат за оваа секција Член 2

Градежни објекти - згради на локација што е во сопственост на осигуреникот или за која е тој законски одговорен, вклучително и:

- сета вградена опрема, сите вградени инсталации, подземни и надземни делови на објектите и
- сидови, порти, огради и сите други конструкциски подобрувања на локацијата.

Главни доградби - адаптации и доградби на градежните објекти, започнати за време на периодот на осигурување.

Предмети во објектите - сите предмети што се користат во осигурените објекти или за кои е осигуреникот законски одговорен.

Од осигурување се исклучени:

- возила на механички и на електричен погон;
- карвани или приколки;
- пловила или авиони;
- пари, накит, крзна, часовници и скапоцени или полускапоцени камења;
- трговска стока или примероци.

Податоци и документи - податоци во писмена форма, отпечатени, филмувани или снимени на ленти (вклучително и компјутерски податоци), **проекти, планови или скици, или друг вид документи** што се:

- користат во компанијата;
- во објектот на наведената локација и
- се во сопственост на осигуреникот или се чуваат во редовниот тек на работата.

Вода - вклучува снег, шушлек или град.

Надомест - значи новонабавна вредност на имотот со одбивање на старост, истрошеност и амортизација.

Предмет на осигурување Член 3

Предмет на осигурување во смисла на оваа секција од овие Услови се:

1. Имот:

- објекти;
- предмети во објектите;
- ако осигуреникот ја закупува локацијата само за осигурување на секцијата имоти, како предмети во објектите се сметаат и вградени делови и преправки на објектите за кои закупецот е одговорен со договорот за закуп само за штети предизвикани од кражба или од обид за кражба;
- стока, преработена и непреработена, или во тек на производство, во сопственост на осигуреникот или за која е законски одговорен, вклучувајќи ја и целата стока што е стекната во периодот на осигурување;
- помошни или придружни објекти, и тоа складишта, соблекувалници, канцеларии што се наоѓаат на осигурените локации. Објектите во градба или монтажа се исклучени;
- други интереси на осигуреникот што се дефинирани во полисата.

2. Изгубена закупнина, плус трошоци утврдени или одредени во наемот, кои се на товар на осигуреникот или на закупецот на просториите, додека просториите се ненаселени како последица на штета од осигурен настан.

3. Предмети и залиха на стока, се надоместуваат до нивната пазарна вредност, но најмногу до денарската противвредност според средниот курс на НБРСМ на наведените лимити во евра и не можат да се осигуруваат на повисок лимит:

- документ, картичка, договор за дело, лента, транспарент, најмногу до **250** евра;
- шише вино или жесток алкохолен пијалак, до **12** евра;
- уметничко дело, до **375** евра;
- лични предмети, до **125** евра по лице,

но не повеќе од **750** евра во денарска противвредност по еден штетен настан.

Осигурени ризици и обем на покритие

Член 4

Со овие Услови, во оваа секција се осигурени следните основни ризици:

1. Пожар

2. Удар на гром

Со исклучок на штетите на осигурени електрични апарати настанати од дејство на електрична енергија од какви било атмосферски влијанија (пренапон, загревање, статички потенцијал и др.).

3. Ветер и вода

Со ова осигурување се покриени штети од вода излеана од водни текови, цевки, олуци, водоводни цевки, резервоари, фиксирани апарати што се користат за чување или пренос на вода, но не и штети од:

- напливни бранови, високи води, поплава, ерозија, слегнување и лизгање на земјиште;
- пареа или кондензација;
- вода што навлегла однадвор;
- штети на порти, огради, потпорни сидови, текстилни натстрешници, ролетни или знаци;
- штети на имот што е на отворено, освен ако тој имот не сочинува дел од постојаната структура проектирана да функционира без заштита од сидови или покриви.

Реалните трошоци направени при лоцирање на причината за штетата, кога таква штета настанала при прскање на цевки, олуци, водовод и канализација, резервоари или фиксирани апарати што се користат за чување или за пренос на вода, се вклучени до износот во денарска противвредност на 1 000 евра според средниот курс на НБРСМ во периодот на осигурување.

4. Истекување од спринклер

Со ова осигурување се опфатени штети предизвикани од:

- вода што се ослободува или истекува од автоматски спринклер, од инсталации за натопување или од резервоар поврзан со нив;
- одобрениот надомест ги вклучува и трошоците за присуство на противпожарна единица со цел да го затвори доводот на вода по ослободување на водата од автоматскиот спринклер, или системот за наводнување, или трошокот за отстранување на водата и чистењето.

Исклучени се трошоците за расчистување на загадени материји што поминале преку границите на локацијата, навлегле во градскиот водоводен систем, во потоци или во канали.

5. Штети настанати од:

- друмски и шински возила;
- животни, освен животни што се чуваат во простории.

6. Експлозија

Осигурени се сите експлозии, вклучително и оние на котли што се користат само за сопствени намени, но со исклучок на:

- штети на самите котли и/или економизери и/или садови под притисок и нивната содржина како последица од експлозијата;
- штета на имот осигурен со друга полиса што покрива експлозија на котел или истекување од спринклер, освен за износ над оној што се плаќа за штета покриена со другата полиса.

7. Бунтови, штрајкови и граѓански немири

Осигурени се дејства на:

- лица што учествуваат во граѓански немири и штрајкови, но се исклучува штета предизвикана директно или индиректно со целосен или со делумен прекин на работа или забавување, прекин или затворање на работниот процес;
- законско воспоставување на власт во врска со осигурените дејства по оваа точка.

8. Вандализам, злонамерна штета

Осигурено е и дејство на вандали или на лица со злонамера (вклучително и на лица што вршат кражба или обид за кражба), со исклучок на:

- штети предизвикани од станари;
- штети предизвикани од лица инволвирани во осигурен настан по точка 7;
- кражба на имот, со тоа што:
 - а) осигуреникот учествува во секоја штета по штетен настан со денарска противвредност од 100 евра според средниот курс на НБРСМ, ако поинаку не се договори;
 - б) полицијата треба веднаш да се извести за секоја штета.

Исклучени се штети од осигурен настан што може да се осигури во секцијата за стакло на овие Услови.

9. Штета од случаен настан (случајна штета)

- а) Со осигурување се покриени штети на објекти, предмети во нив и залихи предизвикани од случаен настан, односно штети предизвикани од несреќен случај. Не се покриваат штети предизвикани од:
1. осигурени настани од член 4, точка 1 до 8, или од кој било настан што е исклучен од тој дел;
 2. кражба, закана или вооружен грабеж;
 3. измама или нечесност на вработените;
 4. истрошеност, избледување, изгребување или спојување, постепено расипување, или дефекти што се прошируваат, нормално одржување или подобрување;
 5. птици, молци, термити и други инсекти, штетници, 'рѓа или оксидација, мувла, мов, влажно или суво гниење, корозија, промена на боја, влажност на атмосфера или други промени во температурата, испарување, заболување, вродена или скриена мана, губење на тежина, промена на вкусот, составот или надворешноста;
 6. грешка или пропуст во проектот, планот или спецификацијата, или неуспешен проект;
 7. погрешни материјали или погрешно изведени занаетчиски работи;
 8. налог на влада, јавна или локална власт, вклучувајќи конфискација, национализација, условивање, повторно поседување или штета на имот;
 9. неправилна местоположба на објектите како последица на неточен проект или спецификација;
 10. случаен недостиг или исчезнување на канцелариски материјали, исчезнување како последица на грешка на референт или сметководител или кусок во испорака, грешка при испорака на материјали до и од осигуреникот;
 11. последователна штета од кој било вид;
 12. расипување на машини, расипување на електрични или електронски уреди, експлозија на котли и садови под притисок, имплозија;
 13. компјутерски вирус;
 14. лице што намерно ја исклучува или ја прекинува струјата.
- б) Со осигурувањето не се покриени штети на:
1. џбунести и растенија во саксии;
 2. животни, птици, риби и други живи суштества;
 3. имот во транспорт;
 4. предмети осигурени во секцијата за стакло од оваа полиса;
 5. имот во текот на обработка и како резултат на обработка;
 6. дополненија на главнината кога вредноста на работата надминува 10 % од осигурената сума.
- в) Висината на штетата по еден осигурен случај за секој осигурен предмет или предмети, предизвикана по ова покритие, се ограничува на помалиот износ од:
1. сумата на осигурување на тој предмет или
 2. износ еднаков на 10 % од вкупната сума на осигурување на локацијата до максимум 30 000,00 денари, така што учествуваат со 100 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, за секоја штета што произлегува од еден осигурен случај, ако поинаку не се договори.

Член 5

Со овие Услови, во оваа секција може да се осигурат и следните дополнителни ризици, доколку се плати дополнителна премија:

1. Поплава, порој и од висока вода

Под поплава се смета стихиско неочекувано поплавување на терен од постојани води (реки, езера, мориња и др.) поради тоа што водата се излеала од коритото или го провалила одбранбениот насип или браната, излевање вода поради вонреден висок прилив и на брановите на море и на езеро со необична јачина, и од надоаѓање вода од вештачки езера.

За поплава се смета и неочекуваното поплавување на терен поради нагло образување големо количество водна маса што настанала како последица на пороен дожд.

Со осигурувањето од поплава се опфатени само штети предизвикани на осигурени предмети додека траела поплавата и непосредно по повлекувањето на водата.

(а) Со осигурувањето не се опфатени:

1. штети на цевководи, канали и тунели од внатрешната страна предизвикани од механичкото дејство на водата;
2. штети од габички поради влага;
3. штети од слегнување на теренот како последица на поплава и на порои;

4. штети од подземна вода во ускопи, нископи, подземни ходници и јами во рудниците;
 5. штети од поплавување од вода излеана од канализациска мрежа, освен ако до излевањето не дошло поради поплава или порој;
 6. штети на предмети сместени во живи и суви корита на потоци и реки, како и на простор помеѓу потоци, односно реки и насипи (инундациско подрачје), доколку не се договори поинаку;
 7. штети на хидроскопни залихи што не се складирали на палети високи најмалку 10 см или на пропишан начин.
- (б) Со осигурувањето не се опфатени штети на хидроградежни објекти поради подлокување на надворешните страни, а на канали, тунели и цевководи штетите од притисокот предизвикан од поплава во смисла на претходниот став, доколку не се договори поинаку.
- (в) Со осигурувањето се опфатени штети од висока вода на хидроградежни објекти. Под висока вода во смисла на овие Услови се смета:
1. исклучива појава на невообичаен пораст на водостојот;
 2. подземна вода како последица од висока вода.
- Обврската на осигурувачот за штети од висока вода и од подземна вода како нејзина последица почнува со порастот на високата вода над однапред утврдените месечни коти на водостојот или протекот измерен според најблискиот поставен показувач на водостојот.
- За секој одделен месец е нормален оној највисок месечен водостој за последните 20 години што го покажува покажувачот на водостојот најблизо до осигурените предмети, со исклучок на особено високите водостои.

2. Земјотрес

Под земјотрес во смисла на овие Услови се подразбира природна вибрација на почвата предизвикана од геофизички процеси под површината на земјата што ја надминуваат магнитудата од 3,5 степени по Рихтеровата скала, измерени во најблиската станица до епицентарот на земјотресот.

Со ова осигурување се опфатени и штети предизвикани од пожар и од експлозија што настануваат како последица од земјотресот.

- (а) Овие Услови не даваат покритие за:
1. штети од загадување предизвикано од лекажа на опасни материи, вклучително и трошоците за чистење;
 2. штети настанати во подземните рударски окна;
 3. престанување на работата и изгубена добивка;
 4. трошоци направени при операции за спасување и за расчистување на урнатини;
 5. загуби или штети на објекти што не се предадени во употреба или на предметите во тие објекти;
 6. згради што не се од масивна градежна категорија, вклучително и предметите во нив.
- (б) Сите штети предизвикани во период од 72 часа по земјотресот ќе бидат сметани за единствен штетен настан.
- (в) Ако поинаку не се договори, осигуреникот учествува во секоја штета со одбитна франшиза, која задолжително се наведува во полисата за осигурување.

Дополнителни бенефиции

Член 6

Со осигурувањето се покрива и:

1. Привремено преселен имот

Имот што е привремено преселен од осигурената локација на други локации во Р Северна Македонија (и превозот дотаму и назад), со исклучок на стоката што е продадена и се транспортира до клиентот, до износот од 10 % од осигурената сума на предметите и залихата, но само доколку сумата на осигурување за тој предмет не е исцрпена поинаку.

Ова не важи за штета од осигурен случај по член 4, точка 9.

2. Надомест за архитекти и други лица

Надомест за архитекти, за лица што вршат надзор и правни работи, сите настанати заради поправка или повторна изградба на оштетениот имот од настаната штета за која се прифаќа отштетно барање по член 4, но само до износ од 1 000 евра според средниот курс на НБРСМ во денарска противвредност, ако сумата на осигурување за тој предмет не е поинаку исцрпена.

Се покрива како дополние на сумата на осигурување наведена во полисата.

3. Зголемување на максимален период

Зголемување на сумата на осигурување на залихи до 30 % (проценти) во текот на наведените периоди (освен ако поинаку не е договорено):

- од 1.12. до 31.1., вклучени и двата дена;
- од 1.4. до 30.5., вклучени и двата дена.

4. Препис на податоци од книговодство

Цената за работна рака потрошена за проверка на трошоците и за препишување на документи и деловни книги оштетени како последица на осигурен случај, но само до 10 % од сумата на осигурување на предметите и залихите.

5. Дополнително зголемување на капитал

Новонабавените основни средства, како и зголемување на вредноста на постојниот капитал (подобрување, поправки, измени и сл.) на осигурениот имот, залихата е исклучена, до износ од 10 % од сумата на осигурување за тој имот или износот наведен во полисата, во зависност кој од нив е поголем.

6. Трошоци за гаснење пожар

Трошоците за гаснење пожар до максимум 3 000 евра според средниот курс на НБРСМ во денарска противвредност опфаќаат:

- надомест за вработените на осигуреникот;
- трошок за дополнување на противпожарни средства или штета на материјали (вклучително облека и лични предмети на вработените), освен ако не се поинаку посебно осигурени;
- трошоци направени во согласност со Законот за спречување пожари или со слична регулатива, со тоа што одговорноста на осигурувачот е ограничена на трошоците што се потребни или разумно направени при гаснењето на пожарот или при спречувањето пожарот да се прошири надвор од локацијата на осигурениот имот.

7. Отстранување урнатини, привремени поправки или привремена заштита

Трошоците за отстранување, чување или ослободување од урнатините или демонтажа, вградување потпорни елементи и/или други привремени поправки или привремена заштита како директна последица на осигурениот случај, до максимален износ од 3 000 евра во денарска противвредност, ако поинаку не се договори.

8. Средства за работа, опрема, лични средства или облека на вработените

Трошокот за средствата за работа, опремата, личните средства и облеката на вработените, кои не се осигурени на друг начин од штета како последица од осигурен настан на локацијата, до максимален износ од 1 000 евра според средниот курс на НБРСМ во денарска противвредност, ако поинаку не се договори.

9. Уредување на дворна површина

Трошоците за отстранување на штетата на дворната површина во која се вклучени дрвја, џбуности растенија, билки и тревници, вклучително и трошоци разумно настанати за чистење, расчистување или поправка на водовод, олуци, канализација, цевки, резервоари или фиксирани апарати, а кои се последица од осигурен случај (освен од штетен настан предизвикан од осигурените ризици од член 4, точка 3 и 9) се покриени максимум до износот од 300 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ.

ОДРЕДБИ ЗА ШТЕТИ НА ОСИГУРЕН ИМОТ

Надомест од осигурувањето

Член 7

При настанување на осигурен случај, осигурувачот е должен да ги надомести трошоците за повторна изградба, поправка, замена и дополнителни трошоци за оштетениот имот, и тоа:

1. Трошоци за повторна изградба, поправка и замена:

- во случај на штета од осигурен ризик на градежните објекти, осигурувачот ќе ги надомести трошоците за повторна изградба, поправка или замена на уништениот или оштетениот објект според цените за изградба за иста или слична градба (конструкција) во местото на кое се наоѓа објектот, под услов повторната изградба, поправка или замена да започнала во рок од 6 месеци од денот на настанување на штетата и да завршила во разумен рок. Доколку повторната изградба, поправка или заемна на оштетениот објект не е започната, ќе се надоместат трошоците за настанатата штета до висината на надоместокот како што е дефиниран во член 2. Во секој случај, износот не може да биде поголем од сумата на осигурување на оштетениот градежен објект.

2. Штета на предмети и залиха:

- во случај на штета од осигурен ризик на предмети, осигурувачот има обврска да плати износ до висина на надоместокот за настанатата штета, како што е дефиниран во член 2, доколку поинаку не е договорено. Во секој случај, износот не може да биде поголем од сумата на осигурување на оштетениот предмет;
- во случај на штета на залихи од осигурен ризик, осигурувачот има обврска да плати износ до висина на набавната цена на оштетената стока или нејзината пазарна вредност, во зависност која е пониска. Во секој случај, износот не може да биде поголем од сумата на осигурување на оштетената стока.

3. Дополнителни трошоци

Во случај на штета на градежните објекти осигурени во оваа секција, се надоместуваат и дополнителни трошоци за усогласеност со барањата од позитивните прописи што се применуваат на датумот на настанување на штетата.

- Ако трошоците за реставрација на штетата директно предизвикана од кој било осигурен ризик се помали од 50 % од трошокот за надомест на тотална штета на градежните објекти, во тој случај износот што би се надоместил:
 1. не може да го надмине трошокот за усогласеност со барањата од позитивните прописи што се однесуваат на делот на градежниот објект што е оштетен;
 2. не вклучува дополнителен трошок за дел од имотот што не е оштетен;
 3. не го надминува во никој случај износот што мора да се плати во случај на тотална штета.

Примена на правилото за пропорција

Член 8

1. Доколку сумата на осигурување на оштетениот имот на денот на штетата не изнесува најмалку 90 % од неговата вредност (за објекти – градежна вредност на нов објект, а за предмети – пазарна вредност), оштетата ќе се пресмета во ист однос во кој сумата на осигурување се содржи во вредноста на оштетениот имот, со тоа што одговорноста на осигурувачот не ја надминува сумата на осигурување утврдена за секој предмет во полисата.
2. Овој услов не важи ако износот на штетата не надминува 5 % од вкупната сума на осигурување на локацијата.

СЕКЦИЈА КРАЖБА

Дефиниции што важат за оваа секција

Член 9

Имот – стока или предмети, осигурени на вредност наведена во полисата.

Стока – стока на залиха во сопственост на осигуреникот или за која е тој законски одговорен. Од ова покритие се исклучени тутун, цигари, пури и жестоки алкохолни пијалаци со повеќе од 20 степени алкохол.

Предмети – сите предмети што се користат во извршување на дејноста на осигуреникот, вклучувајќи алати од склад, подвижна производна линија/погон (стока и моторните возила се исклучени од осигурување), канцелариски уреди и опрема, мебел, вградени елементи, електрични уреди и постојани машини (уреди).

Обем на покритие

Член 10

Со оваа полиса се покриени трошоците што евентуално би ги имал осигуреникот при настанување на осигурен случај, намалени за договорената франшиза, за загуба или оштетување на:

- предмети, во висина на вредноста за замена во времето на нивната загуба или оштетување;
- стока, во висина на вредноста во времето на нејзината загуба или оштетување;

ако загубата или оштетувањето настанале како последица на:

1. кражба или обид за кражба како резултат на вистинско присилно и насилно влегување во кој било дел од осигурениот објект;
2. кражба или обид за кражба што ја извршило лице скриено на локацијата на осигурениот објект, по завршување на работното време;
3. разбојништво, насилно заплашување или закана за вработените на осигуреникот;
4. кражба, подметнување или нечесност од вработените на осигуреникот, доколку кражбата е откриена во рок од 21 ден од нејзиното настанување. Износот за обесштетување, во кој било период од осигурувањето, нема да биде повисок од 500 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ.

Од ова покритие се исклучени:

- кражба во која е вклучен кој било член од семејството на осигуреникот;
- кражба од кој било отворен простор, без разлика дали тој е заграден или незаграден.

Исклучоци од покритието

Член 11

Со оваа полиса не се дава покритие за загуба или штета на:

1. пари;
2. документи, пробни примероци, модели, калапи, планови или проекти, освен ако не се наведени во полисата;
3. тутун, цигари или пури, жестоки алкохолни пијалаци, освен ако не се наведени во полисата.

Дополнителни бенефиции

Член 12

Со ова покритие се даваат и дополнителни бенефиции во случај на загуба или штета, и тоа:

1. Замена на брави

Како дополнување на вкупната сума на осигурување од полисата, се надоместува износ од 500 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, за трошокот за прекодирање или за заменување на брави чии клучеви се изгубени или за трошокот за заменети клучеви.

Ова дополнително покритие се применува само за загуба или за штета што е последица на штета на брави што обезбедуваат надворешни врати, прозорци и други излези од просториите. Покритието е ограничено до трошокот за замена на тие брави со други брави од сличен вид и квалитет.

2. Алати, опрема, предмети во лична сопственост и облека

Како дополнување на вкупната сума на осигурување од полисата, се надоместува трошокот за алати, опрема, предмети во лична сопственост и облека на вработените, кои не се поинаку осигурени од загуба или штета на локацијата на осигурените предмети, најмногу до 500 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, или ако поинаку не се договори.

3. Период на максимално зголемување

Зголемување на сумата на осигурување на залихи до 30 % се применува за време на следните периоди (освен ако не е поинаку наведено во полисата):

- од 60 (шеесет) дена, и тоа од 1.12. до 31.1., вклучувајќи ги двата дена;
- од 60 (шеесет) дена и тоа од 1.4. до 30.5., вклучувајќи ги двата дена.

СЕКЦИЈА ПАРИ

Обем на покритие

Член 13

Со оваа полиса се надоместуваат трошоците што би ги имал осигуреникот при настанување на осигурен случај – кражба на пари во сопственост на осигуреникот, намалена за договорената франшиза, и поврзана со извршување на дејноста, и тоа:

1. во објектите во работно време;
2. во објектите по завршување на работното време;
3. во објектите додека се чуваат во заклучен сеф или трезор.

Со ова покритие може да се осигурат и сефови и трезори во сопственост на осигуреникот, до вредност од 500 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, но само ако оштетувањето е резултат на кражба на пари.

Дополнителна бенефиција

Член 14

Со ова покритие се дава можност за период на максимално зголемување од 30 % на сумата на осигурување за осигурениот износ на пари. Ова е применливо време на следните периоди (освен ако не е поинаку наведено во полисата):

- од 60 (шеесет) дена, и тоа од 1.12. до 31.1., вклучувајќи ги двата дена;
- од 60 (шеесет) дена, и тоа од 1.4. до 30.5., вклучувајќи ги двата дена.

Исклучоци од покритието

Член 15

Со оваа полиса не се покрива загуба на пари:

1. поради кусок што е резултат на административни или сметководствени грешки или загуба како последица на грешки при прием или исплата на пари;
2. што не е откриена во рок од 7 работни дена од настанатиот осигурен случај;
3. како последица на нечесност или измама од страна на осигуреникот, од кој било член на неговото семејство, директори или партнери на осигуреникот;
4. повеќе од 1 000 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ за време на периодот на осигурување, ако загубата на пари е од или преку таен злонамерен договор или каков било чин на нечесност или измама од страна на вработените на осигуреникот;
5. за време на превоз, било да е превозот од страна на професионални агенции за обезбедување или обични превозници, како и од кое било возило што е без надзор;

6. ако парите се украдени од сеф или трезор што е отворен со клуч или со користење на шифрирани кодови за електронски уред за заклучување, кои биле оставени во деловните простории по завршување на работното време.

СЕКЦИЈА ЗА КРШЕЊЕ УРЕДИ

Дефиниции што важат за оваа секција

Член 16

Осигурен предмет – сите електрични, електронски и машински уреди, парни котли и садови под притисок што се користат во дејноста.

Штета – ненадејна и случајна физичка загуба или оштетување на осигурените предмети, која може да се случи во периодот на осигурување и која треба да се отстрани во најкус можен рок со цел повторно непречено одвивање на дејноста. Исклучени се штети што се последица од:

- осигурените ризици наведени во член 4, точка од 1 до 9, и ограничувањата кон нив;
- загуба или оштетување како резултат на кражба;
- ризици што не се поинаку исклучени, настанати во периодот на осигурување и поради кои се јавува потреба од поправка или замена за да се овозможи континуираност во работењето.

Експлозија – ненадејно и насилно откинување од постојаната структура на парниот котел или сад под притисок со присилно дејство на внатрешна пареа, течност, воздух, гас или притисок од издувен гас, што причинува дислоцирање на кој било дел од неговата структура, заедно со присилно исфрлање на неговата содржина.

Учество во штета (франшиза) – износот наведен во полисата со кој осигуреникот учествува во секоја штета.

Франшизата е прикажана во полисата како:

- наведена сума или паричен износ или
- процент од штетата.

Обем на покритие

Член 17

1. Физичко оштетување на уреди, парни котли и садови под притисок

Се надоместува настанатата штета на осигурените предмети, под услов оштетениот предмет да е на осигурената локација и е во редовна употреба.

2. Физичко оштетување на неосигурен имот

Се надоместува настанатата штета на имот што не е осигурен по оваа секција, но е во сопственост на осигуреникот или тој е одговорен за настанатата штета на тој имот, во следните случаи:

- ако штетата настанала на осигурената локација како резултат на удар од предмет што е дел од осигурена машина или уред;
- ко штетата е настаната како директна последица од осигурен ризик, во околности што се покриени со ова осигурување и не се исклучени во оваа секција.

Надоместот не може да биде поголем од сумата на осигурување или лимитот што е дефиниран во полисата за ова покритие.

Надомест од осигурувањето

Член 18

1. Во случај на делумно оштетување на осигурените предмети по оваа секција, надоместокот за штета може да биде најмногу до сумата на осигурување, намалена за франшизата, и претставува разумен трошок за поправка или замена, кои се неопходни за доведување на оштетениот предмет во идентична состојба во која се наоѓал пред настанувањето на штетата.

Ќе се надоместат сите потребни трошоци направени за:

- демонтажа, повторна монтажа и расчистување на остатоците од местото на настанот;
- преместување на замрзната стока од оштетениот предмет од осигурен ризик по оваа секција;
- прекувремена работа и работа за време на државни празници што е извршена во врска со штетата, за итен превоз во рамките на државата, до 50 % од трошоците за замена по редовни цени;
- царинските давачки.

Вредноста за спасени делови ќе се одбие од износот за надомест на штетата.

Износот за надомест на штетата во кој се вклучени и сите дополнителни трошоци не може да ја надмине сумата на осигурување за секој осигурен предмет или повеќе осигурени предмети заедно, како што се наведени во полисата.

Доколку поинаку не е договорено, од трошоците наведени погоре во овој член ќе се одбијат староста, истрошеноста и амортизацијата на оштетениот предмет.

2. Сите осигурени предмети што се оштетени од осигурен ризик по оваа секција, доколку е можно, треба да бидат поправени или заменети, но во случај кога нивната замена или поправка е економски неисплатлива или е предметот неповратно уништен, тогаш по наша оцена може:
 - да се замени оштетениот осигурен предмет со ист таков предмет, со иста старост;
 - да се надомести трошокот за замена на оштетениот предмет со предмет со иста функција, вид, квалитет и капацитет и со иста старост, но само ако во моментот на настанување на штетата предметот не е постар од 5 години;
 - да се исплати надомест на штета до пазарната вредност на ист таков предмет, со иста старост, со состојба каква што била пред настанување на штетата, дури и во случај предметот да бил постар од 5 години во моментот на настанување на штетата.
- 2.2 Во случај на тотална штета ќе се надоместат и прекувремена работа и работа за време на државни празници што е извршена во врска со штетата, за итен превоз во рамките на државата, до 50 % од трошоците за замена по редовни цени.
- 2.3 Се надоместуваат и трошоците реално направени за расчистување на остатоците од уништените делови, но во тој случај се одбива надоместок за спасување од вкупната сума за обесштетување.
- 2.4 Во случај кога уништените предмети не се нудат веќе на пазарот поради застареност, како основа за обесштетување се зема трошокот за набавка на тие предмети што би се направил во моментот кога тие сè уште биле достапни на пазарот.

Дополнителни бенефиции

Член 19

1. Дополнителни делови

Осигурителното покритие може да се прошири и за дополнителни делови на уреди, парни котли или садови под притисок, кои се наоѓаат на осигурената локација за време на периодот на осигурување, слични на деловите што се веќе осигурени по оваа полиса на осигурената локација, под услов:

- ако се дополнителните делови во моментот на приклучување кон полисата во добра работна состојба и без дефекти;
- ако дополнителните делови не биле во употреба или не биле ставени во погон до денот на прием во осигурување или денот на снимање на ризикот.

За прием во осигурување на дополнителните делови да се пресмета и да се наплати дополнителна премија.

2. Земање под наем на привремена погонска опрема и трошок за привремени поправки

Ќе се надоместат трошокот за земање под наем на привремена погонска опрема и трошокот за извршување на привремена или трајна поправка, вклучително и прекувремена работа и користење на итен превоз, за секоја штета што произлегува од осигурен случај. Овој трошок се ограничува на 2 000 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, под услов лимитот на обесштетување да не е поинаку исцрпен.

Изборни бенефиции

Член 20

1. Расипување на стока што се чува во ладилници

Ова покритие важи за ладилници со минимален капацитет од 250 м³.

Со оваа полиса може да се обезбеди покритие за штета или расипување на стока што се чува во ладилник, кој е во сопственост на осигуреникот или за кој е тој законски одговорен, додека е сместена во ладни складишни простори што се разладувани од осигурени разладни уреди, ако штетата се должи на расипување или на гниење предизвикано од која било од наведените причини настанати за време на периодот на осигурување:

- промена во температурата што е резултат на:
 1. штета на осигурениот предмет;
 2. дефект на термостати;
 3. дефект на контролите за притисок или на уредите за ограничување (но не ако е предизвикан рачно или од поставени прекинувачи);
 4. ненадејно прокапување од средството за ладење од цевките за довод на притисок на дел од осигурениот предмет;
 - контаминација на стоката што резултира исклучиво од прокапување од средството за ладење од осигурениот предмет, со примена на франшиза од 10 % за секоја штета, но не помалку од 100 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, ако поинаку не е договорено.
- Осигурувачот го задржува правото да одлучи дали ќе изврши надомест на штетата преку исплата на ликвидираниот износ за отштета или со замена на оштетената стока.

Не се дава покритие по оваа изборна бенефиција за:

- последователна загуба или штета што произлегува од расипување или гниење на стоката;
- загуба или штета на стока како резултат на лошоизвршена јавна набавка, поради намерна грешка при изведување на јавната набавка од страна на овластениот за набавка;
- загуба или штета на стока што е резултат на заразна болест, непрописно складирање, оштетување на материјалот за пакување, несоодветно циркулирање на воздух или невоедначеност на температурата во складишниот простор на ладилникот.

Исклучоци од покритието

Член 21

1. Освен ако не е посебно договорено, со оваа полиса не се дава покритие за загуба или штета предизвикана од:
 - природно трошење (абење);
 - делкање, гребење или обезбојување на фарбани, лакирани или полирани површини;
 - ширење на постојни пукнатини, кршење, набаврување, расцепување на листови, пукнатина или жлеб, кој претходно не навлегол низ целата површина на материјалот од предметот, без разлика дали е неопходна поправката или обновата на делот што е оштетен, освен кога наведените случаи се предизвикани од штета и осигуреникот не знаел за претходната состојба;
 - абење и трошење на материјалот предизвикано од атмосферски услови, 'рѓа, ерозија, корозија, оксидирање или при редовна употреба;
 - зацврстување на разлабавени делови, рекалибрација или приспособувања.
2. Со оваа секција не се дава покритие на:
 - стакло или керамички предмети;
 - дефектни цевни зглобови или други дефектни зглобови и шевови;
 - монтирање на вентил, оскин спој, спој со заштитен прстен, освен кога е директна последица на штетата;
 - темели, сидарија и огноотпорни материјали што формираат дел од еден осигурен предмет;
 - потрошни делови, вклучувајќи електрични и електронски стаклени светилки, цевки, ламби, рендгенски цевки, електрични споеви, електрични осигурувачи, делови за загревање, менувачи, лизгачки прстени, спроводни четчиња, вентили за ширење топлина (ТХ), термостати, заштитни и контролни уреди, релеи, шински ленти, изабени плочи, острила, острици на сечила, алати, алати за режење, гравирани цилиндри, калапи, урнеци, големи ножици, пили, синџири, ремени, јажиња, гуми на тркала, ленти, преносни ремени, прекинувачи за притисок, носачи на лежишта, вентили, вентилни садови, филтри и сушачи;
 - компјутери, телекомуникациска опрема за пренос и прием, опрема за електронска обработка на податоци, електроmedicineнска опрема за испитување и дијагностика, лифтови, подвижни скали, канцелариски електрични уреди, автомати што работат со метални пари, автомати за игри, резервоари и големи буриња, неподвижни и подвижни садови под притисок што содржат експлозивни гасови, подвижни уреди, мрежест електричен вод, водовод и гасовод и сите други погонски уреди и опрема што не се во сопственост на осигуреникот или не се инсталирани и користени на осигурената локација, освен ако не е поинаку договорено со полисата.
3. Исклучени се последователни штети од каков било вид.
4. Со оваа секција од полисата нема покритие за оштетување директно или индиректно предизвикано од:
 - експлозија, освен за ненадејно или насилно пукање на парен котел или сад под притисок или систем од цевки под притисок, предизвикано од силата на внатрешен течен притисок или притисокот на запаливи гасови, прскање или разорување на турбини, компресори, моторни цилиндри, хидраулични цилиндри, летачки тркала или други делови што се предмет на центрифугална сила, трансформатори, прекинувачи или преносник потопен во масло. Меѓутоа, нема покритие за каква било експлозија предизвикана од кое било друго хемиско дејство или реакција.
 - употреба на каков било алат или процес при одржување, проверка, поправка, измена, модификација или ремонт.
5. Нема покритие, според оваа секција, за оштетување настанато за време на:
 - инсталирање или изградба, освен за демонтирање, движење и повторна изградба, при чистење, инспекција, поправка или инсталација на друго место во рамките на осигурената локација;
 - тестирање со пренапрегање според меѓународни стандарди, на кој било осигурен предмет;
 - каква било постапка на кревање или спуштање во која единечниот товар е поделен на повеќе делови.
6. Не се покрива штетата за која секој производител, снабдувач, инженер или друго лице е одговорно според одредбите за одржување и/или гарантен рок.
7. При штетен настан не е покриена загуба на масло, течност или гас од прокапување од заштитни спојки, чепови, дихтунзи, зглобови или од кородинирани, издлабени или изабени делови.

8. Не е покриен трошокот за замена на CFC (хлорофлуорокарбон) гас со кој било друг, на уредите за ладење или вентилација.
9. Не се плаќа надомест за оштетување што резултира од неправилна употреба, која не е според упатството или спецификациите на производителот на оштетеното средство.

СЕКЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

Со оваа секција се дава осигурително покрите за нисконапонска електронска опрема, електронски сметачи, процесори и слични уреди.

Дефиниции што важат за оваа секција

Член 22

Во оваа секција се применуваат следните дефиниции:

Осигурен предмет - електронската опрема наведена во полисата.

Преносни медиуми - материјал што има или може да има податоци, како што се компакт-дискови, USB и сл.

Обем на покрите

Член 23

1. По оваа секција се надоместува физичко оштетување или штета на осигурениот предмет, освен за:
 - штети од осигурени ризици по член 4, од точка 1 до точка 9, како што е наведено во секцијата за имоти од оваа полиса;
 - штета или оштетување што е осигурено по секцијата за кражба од оваа полиса;
 - штети што може да настанат на осигурениот предмет во текот на осигурениот период од околности што не се посебно исклучени со оваа полиса, со тоа што мора да биде направен извид по штетен настан на осигурениот предмет од страна на осигурувачот, кој се наоѓа на осигурената локација и нормално работи во моментот на настанување на штетата.
2. Се надоместува, исто така, и за физичка штета или оштетувања на предмети што се осигурени по точка 1 на овој член, која настанува во периодот на осигурување врз преносните медиуми на осигурената локација, како и врз преносните медиуми што привремено се наоѓаат на друга локација, а служат за обработка или заштита на податоци. Истото важи и за штета на преносни медиуми кога се во транспорт што се извршува во функција на дејноста.
3. Висината на надоместокот од осигурување ќе подлежи на примена на правилото за подосигурување, примената на договорената франшиза во никој случај не ја надминува сумата на осигурување одредена во полисата.

Утврдување надоместок од осигурувањето

Член 24

1. За телевизиски екрани и опрема за визуелен дисплеј, кои сочинуваат дел од осигурениот предмет, а се користеле во период од 12 месеци, се плаќа 100 % од нивната нова вредност за замена. Ако се употребувани повеќе од 12 месеци, новата вредност за замена се намалува за 3 % за секој месец на употреба до максимум 20 % од новата вредност за замена. За други делови од осигурениот предмет, се плаќа пропорција од новата вредност за замена што се однесува на преостанатиот очекуван век за употреба пресметан од страна на производителот на делот.
2. За преносните медиуми се плаќа трошокот за замена на самиот преносен медиум што е изгубен или оштетен, но не и за податоците што ги содржи.
3. За други осигурени предмети по оваа секција, ако износот за поправка е еднаков или ја надминува реалната вредност на осигурениот предмет во моментот на настанување на штетата, тогаш се надоместува како да е тотална штета. Ако износот за поправка е под реалната вредност на осигурениот предмет во моментот на настанување на штетата, надоместокот се пресметува како за делумна штета.

Надоместок на трошоци

Делумна штета

Член 25

1. Кога износот за поправка на оштетените предмети е помал од реалната вредност во моментот на настанување на штетата, се надоместуваат:
 - сите потребни трошоци направени за поправка на оштетениот осигурен предмет;
 - трошоците за демонтажа, поправка и повторна монтажа;

- трошоците за превоз до и од местото за поправка на оштетените предмети;
 - царинските давачки.
2. Осигурувачот ги надоместува и неопходните трошоци за прекувремена работа, за работа за време на државни празници, за итен превоз на територија на државата, со тоа што овие трошоци не може да надминуваат 50 % од трошоците за замена по редовни цени.
 3. Осигурувачот нема обврска да ги надомести трошоците настанати за отстранување на причината за штетата.
 4. Вкупниот надоместок на име надоместок од осигурувањето и на име трошоци не може да ја надмине сумата на осигурување, односно вистинската вредност на оштетените предмети.

Тотална штета

Член 26

1. Осигурувачот може, во случај на уништување на осигурените предмети:
 - да го замени осигурениот предмет со ист таков предмет, со иста старост, или
 - да го надомести трошокот за набавка на ист таков предмет ако, во моментот на настанување на штетата, оштетениот предмет не е постар од 5 години, или надоместокот да биде во висина на пазарната вредност на ист таков предмет, со иста старост, дури и во случај предметот да бил постар од 5 години во моментот на настанување на штетата.
2. Ќе се надоместат трошоците за прекувремена работа и работа за време на државни празници и за итен превоз на територија на државата, со тоа што овие трошоци да не надминуваат 50 % од трошоците за замена по редовни цени.
3. Осигурувачот ќе ги надомести реалните трошоци за отстранување на уништените делови, но не и трошоците настанати за спасување при штетниот настан.
4. Кога осигурените предмети со сите составни компоненти или спецификации на производителите веќе не се достапни поради застареност, тогаш основа за ликвидирање на штетата ќе биде трошокот за обезбедување замена со исти такви компоненти со иста вредност, но не со подобар квалитет или со повисока цена од оригиналните компоненти што се заменуваат.

Услови што важат за секцијата

Член 27

1. **Примена на правило за пропорција**
Сумата на осигурување треба да претставува новонабавна вредност на осигурените предмети и електронски уреди со старост до 5 години и таа претставува цена за замена на оштетениот предмет од ист вид и моќност, со вклучени трошоци за пакување, транспорт, царина и инсталирање. Предметите постари од 5 години се осигуруваат на пазарна вредност.
Доколку сумата на осигурување на оштетениот предмет или уред на денот на штетата не изнесува најмалку 90 % од неговата вредност (наведена во претходниот став), оштетата ќе се пресмета во ист однос во кој сумата на осигурување се содржи во вредноста на оштетениот имот, со тоа што одговорноста на осигурувачот не ја надминува сумата на осигурување утврдена за секој предмет во полисата.
2. **Одржување и употреба**
Осигуреникот е должен да ги почитува препораките и инструкциите на производителите за одржување и за употреба на сите осигурени предмети.

Исклучоци од покритието

Член 28

Со оваа секција од полисата не се дава покритие за загуба или штета на:

1. Потрошни материјали, вклучително и осигурувачи, батерии, ремени, синџири, ленти или друг дел од предметот што се менува почесто или периодично.
2. Не се признаваат штети предизвикани од грешка или дефекти настанати пред периодот на осигурување, кои се предизвикани од:
 - рѓа, корозија или оксидација;
 - абеење, трошење или истрошеност на дел од осигурениот предмет како последица од редовна употреба или постепено расипување.
3. Не се надоместуваат штети од кршење, гребење или губење боја на обоени, лакирани или мазни површини.
4. Не се надоместува последователна штета од каков било вид.
5. Не се надоместуваат штети на осигурени предмети кога не се во надлежност на осигуреникот.

6. Не се надоместуваат штети предизвикани од пад на напон на електрична енергија, освен ако во моментот на штетата осигурениот предмет не бил поврзан со стабилизатор на напонот и надворешен исправувач.

СЕКЦИЈА СТАКЛО

Дефиниции што важат за оваа секција

Член 29

Кршење стакло

Надворешно стакло – фиксно стакло на надворешни прозорци, врати, изложбени витрини, тавански прозорци.

Внатрешно стакло – стакло на внатрешни прегради, прозорци и врати, прегради во фрижидер, стакло на тезги, полици, внатрешни витрини, фиксирани огледала и друго фиксирано внатрешно стакло, вклучувајќи керамика, стаклен порцелан, pisoари и клозетски шолји.

Обем на покритие

Член 30

Со оваа секција од полисата се обезбедува покритие, евентуално намалено за франшизата, за кршење фиксирано надворешно и внатрешно стакло во просториите што се наведени во полисата, на износ наведен во полисата, а кои се во сопственост на осигуреникот и за кои тој има правна одговорност.

Исклучоци од покритието

Член 31

Со оваа секција од полисата не се дава покритие за загуба или штета од:

1. кршење на стакло, санитарија или мијалници за време на нивното инсталирање, отстранување или работа на нив, на придружната инсталација или на други монтажни елементи;
2. оштетување на неонски цевки или на осветлувањето:
 - на натписи (освен според точка 5 од членот 32);
 - на постојно скршено или дефектно стакло;
 - оштетување на стакло предизвикано од вештачка топлина;
 - оштетување на стакло што не служи на намената за која е поставено.

Дополнителни бенефиции

Член 32

Во случај на ненадејно кршење на осигуреното стакло, се надоместува сума до 500 евра во денарска противвредност за секоја бенефиција наведена во точките што следуваат, од точка 1 до точка 5, ако не е поинаку договорено.

1. Привремена заштита и затворање на направените отвори од кршење на стаклото

Се надоместуваат трошоците за привремено затворање, обложување со штици или други безбедносни заштитни мерки за покривање на направените отвори од скршеното стакло, додека не се изврши негова замена.

2. Светлосни натписи и реклами

Оштетување на светлосни натписи, декорација, расвета (рефлектори) или аларми за провала.

3. Просторот пред осигурениот објект

Оштетување на поплочениот дел пред осигурениот објект, како резултат на насилно кршење на стаклото на прозорците и вратите.

4. Оштетување на имотот

Оштетување или уништување на осигурениот имот како резултат на кршење на осигуреното стакло.

5. Оштетување на неонски светлечки натписи и реклами

Оштетување на неонски светлечки натписи и реклами, вклучително и оние што се направени од плексиглас или пластика, дури и кога другото осигурено стакло не е оштетено.

СЕКЦИЈА ЗА ПРОШИРЕНА ОДГОВОРНОСТ

Дефиниции што важат за оваа секција

Член 33

Воздухоплов – превозно средство што е наменето за летање.

Возило – погонски, шински или возила на тркала, освен оние што се управувани рачно, а гонети со сила од животни; приколки и други приклучни возила произведени или наменети да ги влечат погонските возила.

Пловило – превозно средство наменето за пловидба.

Медицински лица – квалификувани лекари, медицински сестри, стоматолози и помошен медицински персонал.

Штетен настан – ненадеен, непредвидлив настан, независен од волјата на осигуреникот, кој резултира со настанување на лична повреда или штета на имот на трети лица.

Лична повреда подразбира:

- телесна повреда (вклучувајќи смрт и болест), намалена физичка и ментална способност, шок, ментална болка или ментална повреда;
- погрешно апсење, неоправдан притвор, погрешен затвор или злонамерна потрага;
- неоправдано законско протерување или друга повреда на правото на приватност;
- физички напад што не е извршен од страна на осигуреникот или под негова директива, освен доколку е извршен со цел да се спречи или елиминира штета на лице или на имот.

Загадувачи – надразнувачки средства во цврста, течна, гасовита и парна состојба, вклучително и чад, пареа, саѓи, издувни гасови, киселини, алкални материји, хемикалии и отпад. Отпадот вклучува и материјали што треба да се рециклираат, преработат и обработат.

Штета на имот подразбира:

- физичко оштетување или уништување на материјален имот, вклучително и загубата што може да настане од неговата употреба, како последица на физичкото оштетување и уништување;
- загуба или штета што се јавува при употребата на материјален имот што не бил физички оштетен или уништен, под услов штетата да е причинета при осигурен настан.

Договарач на осигурување – лице што со осигурувачот го склучува договорот за осигурување.

Осигуреник – лице чија одговорност е покриена со осигурувањето.

Трето лице – лице што не е субјект на договорот за осигурување, односно лице чија одговорност не е покриена со осигурувањето, како и лице што не е работник на осигуреникот.

Сума на осигурување (лимит на одговорност) – највисок износ на обврската на осигурувачот за секој осигурен случај.

Вкупна сума на осигурување (агрегатен лимит) – максимална обврска на осигурувачот за сите штетни настани во договорениот период на покрите.

Полиса – договор за осигурување.

Извор на опасност – осигурена дејност (занимање), предмети (подвижни и неподвижни), правен однос или одредено својство, од кои може да настане одговорност како ризик покриен со ова осигурување.

Обем на покрите

Член 34

Предмет на осигурување според овие Услови е граѓанскоправната одговорност (во понатамошниот текст одговорност) на осигуреникот за штета настаната со смрт, повреда на телото или здравјето, како и оштетување или уништување на предмети на трето лице.

Со ова осигурување се покрива одговорноста за штета ако настанала од дејноста на осигуреникот или од поседување предмети, од правен однос или од одредено својство како извор на опасност што се одбележани во полисата за осигурување.

Во случај личната повреда или штетата на имот да се причинети од производи што се сопственост на осигуреникот или што тој ги произведува, максималната сума што ќе се исплати за сите отштетни барања за време на периодот на осигурување мора да биде во рамките на лимитот на обесштетување наведен во полисата.

За сите други отштетни барања или серија отштетни барања за лична повреда или штета на имот што се причинети или произлегуваат од еден ист настан, максималната сума што ќе се исплати е во рамките на лимитот на обесштетување наведен во полисата.

Сите лични повреди и штета на имот што произлегуваат од последователна и повторена изложеност на исти услови ќе се сметаат дека произлегуваат од еден ист настан.

Покритието што се обезбедува според оваа секција од полисата подразбира и обезбедување на одбрана за евентуален судски спор, во кој се бара обесштетување за лична повреда или штета на имот од осигуреникот, или во негово име, и покрај тоа што тој судски спор може да биде неоснован, лажен или резултат на измама. Во спроведувањето на одбраната осигурувачот го задржува правото да врши истрага, да преговара или да го разреши спорот на начин што се смета за најпогоден.

Судски трошоци и издатоци

Член 35

Обврската на осигурувачот за давање правна заштита при евентуален судски спор се дефинира како што следува:

1. Осигурувачот ги надоместува сите трошоци на процесната постапка, во рамките на сумата на осигурување, доколку сам го водел спорот или му дал согласност на осигуреникот за водење на спорот, па и тогаш кога барањето за надомест на штета не било основано.
2. Ако парницата е водена без знаење и согласност на осигурувачот, со осигурувањето се покриени и трошоците на спорот доколку заедно со надоместот на штетата не ја надминуваат сумата на осигурување, и тоа ако спорот е воден основано и ако трошоците се оправдани.
3. Осигурувачот ги сноси трошоците на бранителот во кривичната постапка поведена против осигуреникот поради настан што би можел да има како последица поставување на барање за надомест на штета по основа на одговорност покриена со осигурувањето, и тоа само ако е запознат со изборот на бранителот и прифатил да ги сноси трошоците. Трошоците на кривичната постапка, како и трошоците на застапување на оштетениот, осигурувачот не ги надоместува.
4. Кога ќе ја изврши својата обврска со исплатата на сумата на осигурување, осигурувачот се ослободува од понатамошни давања на име надомест и трошоци за еден осигурен случај.

Учество во штета

Член 36

Доколку во полисата е наведено учество во штета од страна на осигуреникот, тогаш тој износ се одбива од износот за обешштетување по секој штетен настан за кој се поднесува отштетно барање.

Исклучоци од покритието

Член 37

Од осигурувањето по оваа секција се исклучени:

1. Повреда на вработените

Лична повреда на вработените на осигуреникот, која произлегува директно или индиректно од извршување на нивните работни обврски. Под вработен се подразбира лице што има склучено договор за работа или договор за извршување практична работа со осигуреникот.

2. Имот што е даден на чување или е под контрола на други лица

Исклучени се штети на:

- имот во сопственост на осигуреникот или имот што осигуреникот го зел со закуп;
- имот врз кој осигуреникот врши физичка и правна контрола (инспекциски и ревизорски постапки).

Овој исклучок не важи ако осигуреникот е одговорен за штета на имот што е предизвикана од извршување на дејноста на осигуреникот, но само ако штетниот настан е за времетраење на периодот на осигурување и ако настанатата штета е на:

- простории што ги изнајмува осигуреникот, вклучително и сите вградени и монтажни елементи;
- просториите или предметите во просториите што не се во сопственост на осигуреникот или осигуреникот не ги изнајмува, но кои привремено се користат од страна на осигуреникот за изведување на неговата дејност. Доколку штетата на имотот произлегува од работата што осигуреникот ја врши во тие простории, не се признава штетата што е настаната во тој дел од просториите или предметите на кои се извршува работата;
- моторни возила што се во сопственост на осигуреникот или тој ги изнајмува, ако штетата настанала на паркинг што е во сопственост на осигуреникот или е во употреба од негова страна. Не се признава штета на имот според овој член доколку осигуреникот го стопанисува паркингот или, пак, доколку возилото е во сопственост на осигуреникот или тој го изнајмува за потребите на дејноста;
- имот на вработените;
- друг материјален имот што не е во сопственост на осигуреникот, туку е под физичка и правна контрола на осигуреникот, а кој не е осигурен со полисата. Максималниот износ што може да се надомести по еден штетен настан по оваа точка е 3 000 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, ако поинаку не е договорено.

3. Грешки од употреба на производите

Штета предизвикана од производи на осигуреникот, доколку штетата резултира од:

- грешка на производите;
- штетни својства на производите;
- несоодветност на производите;
- својствен недостаток, неефикасност или неефективност на производите.

4. Загуба од употреба на имот

Загуба од употреба на материјалниот имот, кој не е физички оштетен или уништен како последица на:

- неисполнување на обврските од договорот, како и одговорноста на осигуреникот врз основа на договорното проширување на неговата граѓанскоправна одговорност и случаите за кои инаку по закон не одговара (договорна одговорност);
- професионалната одговорност;
- поради гаранции или гарантни листови дадени од страна на осигуреникот;
- поради штети од производи (предмети) со недостаток.

5. Повлекување на производите

Не се признава отштетно барање што се однесува на трошоците за повлекување, отстранување, инспекција и реинсталација, поправка, замена или загуба од употребата на продукти на осигуреникот.

6. Воздухоплови и пловила

Не се признаваат отштетни побарувања по штети настанати при управување или употреба на воздухоплови и пловила од страна на осигуреникот.

7. Производи за употреба во воздухоплови

Исклучени се штети предизвикани од производи што ги произведува осигуреникот, а кои се наменети за употреба во воздухоплов или друг воздушен уред.

8. Возила

Не се признаваат штети предизвикани од држење или употреба на моторни возила и други возила на моторен погон што подлежат на задолжително осигурување (трактори, мотокултиватори, „самоодни“ работни машини, воздухоплови и возила на вода, освен кога не се во функција на моторни возила и кога не можат да бидат покриени со осигурување од автоодговорност).

Поимите моторни возила, приколки и прописни регистарски ознаки треба да се толкуваат во смисла на позитивните законски прописи.

Исклучокот од претходниот став не се однесува на лична повреда или штета на имот што е причинета:

- при испорака или преземање на стока од возилото, ако тоа е во сопственост на осигуреникот, прописно паркирано надвор од сообраќајница и не е во промет;
- при утовар или истовар на стока од возило што не е во сопственост на осигуреникот, но е во употреба од страна на осигуреникот или неговите вработени во рамките на извршување на осигурената дејност.

9. Договорна одговорност

Не е осигурена одговорноста на осигуреникот поради неисполнување на обврските од договорот, како и одговорноста на осигуреникот врз основа на договорното проширување на неговата граѓанскоправна одговорност и случаите за кои инаку по закон не одговара.

10. Професионална одговорност

Не се признаваат отштетни барања што произлегуваат од грешки или пропусти при извршувањето или неизвршувањето на професионални услуги или давање професионални совети.

11. Навредлив напис и клевета

Од покритието се исклучува одговорноста што е резултат на објавување навредлив напис и клевета:

- направени од страна на осигуреникот или под негово влијание, без разлика дали осигуреникот бил свесен за штетноста на написот;
- од активности што ги презел осигуреникот или некој друг во негово име, а се во врска со рекламирање, телевизиско прикажување или емитување.

12. Загадување

Од покритието по оваа секција се исклучуваат:

- лична повреда или штета на имот што е предизвикана од испуштање, распространување, ослободување или истекување на загадувачи на земјата, во воздухот, во реките или други водни текови и површини. Овој исклучок не се применува доколку тоа испуштање, распространување, ослободување или истекување е ненадејно, препознатливо и ненамерно и се случува за време на периодот на осигурување;
- сите трошоци и издатоци што се наменети за заштита, отстранување, уништување и расчистување на загадената земјена површина, воздух или вода. Овој исклучок не се применува на трошоците за расчистување, отстранување и уништување по ненадејни, препознатливи, неочекувани и ненамерни настани што се случуваат за време на периодот на осигурување и предизвикуваат лична повреда или штета на имотот.

13. Територијални ограничувања

- Осигурувачот нема да изврши исплата на надомест на отштетно побарување или каков било друг вид надомест за штетен настан случен на територијата на САД и Канада, или која било друга област што е под

јурисдикција на САД и на Канада или отштетни барања и активности за кои се применуваат законите на САД и Канада.

- сумите на осигурување и лимитите за одговорност ги вклучуваат сите судски трошоци и издатоци наведени во членот 34.

14. Извоз во САД и/или Канада

Од ова покритие се исклучени отштетни барања за лична повреда или штета на имот што произлегуваат од штетен настан што е резултат на употреба на продуктите на осигуреникот или е резултат на активностите на лица што посредуваат или вработени на осигуреникот, за да се реализира извоз на тие продукти во САД и/или во Канада.

15. Азбест

Од покритието по оваа секција се исклучуваат лична потврда или штета на имот (вклучително и загуба од употреба на имотот) што се директно или индиректно предизвикани или кои произлегуваат од:

- ископување, обработка, транспорт, дистрибуција и/или складирање на азбест;
- производство на производи од азбест или преработка на материјали што содржат азбест;
- кој било процес на деконтаминација, обработка, отстранување или контрола на азбест, но овој исклучок се применува само за оние отштетни барања што произлегуваат од последиците од вдишување на азбестни влакна, или пак штета или загуба на имот како резултат на присуство на азбест.

16. Погрешно работење

Од покритието се исклучени трошоци за коригирање или подобрување на работите што ги врши осигуреникот при извршување на својата дејност.

17. Парични казни, пенали

Од покритието по оваа секција се исклучени парични казни, пенали или ликвидирани побарувања.

18. Лекување или издавање на лекови

Не се признаваат отштетни побарувања по оваа секција доколку дејноста на осигуреникот вклучува:

- лекување на луѓе или животни, поради какви било физички или ментални недостатоци, повреда, болест или заболување, или
- издавање на лекови и други фармацевтски препарати и средства.

19. Грешки во дизајнот

Од покритието по оваа секција се исклучени грешките во дизајнот, спецификациите или формулата на продуктите на осигуреникот, но не и ако тие продукти не ги произведува осигуреникот, туку ги набавува, складира и дистрибуира, а според позитивните законски прописи тој се смета за производител.

20. Електромагнетна радијација

Осигурителното покритие по оваа секција не покрива:

- каква било одговорност, отштетно барање или судски спор што произлегуваат од вистинско, заканувачко, наводно или постојано испуштање, ослободување, емисија или создавање на „електромагнетна радијација“ или изложеност на „електромагнетна радијација“ од електрични инсталации, опрема или каков било вид енергија или електрицитет, кое е откриено во воздушниот простор, атмосферата, водата или на копнената површина;
- исклучени се и трошоците за административни и законски постапки, трошоците за ублажување, намалување или одредување на „електромагнетната радијација“ или изложеност на „електромагнетна радијација“;
- каква било одговорност, отштетно барање или судски спор што произлегуваат од надзор, инструкции, препораки, предупредувања или совети што се дадени или кои треба да бидат дадени во врска со горенаведеното.

Под „електромагнетна радијација“ се подразбираат магнетна енергија, бранови, полиња или сили што се создаваат, произведуваат, дистрибуираат, емитуваат или одржуваат со наелектризираност, струја, електрична фреквенција, енергија или силата на електрицитетот.

Дополнителни услови што се применуваат во оваа секција

Член 38

1. Територијални ограничувања

Покритието што се обезбедува со оваа секција важи на територијата на Р Северна Македонија, освен ако поинаку не е договорено. Територијалното покритие е ограничено со точките 13 и 14 од членот 37.

2. Здружени осигуреници

Кога се склучува осигурување за повеќе страни, секоја од овие страни ќе биде третирана како посебен и одделен осигуреник. Зборот осигуреник ќе се смета дека се применува за секоја страна (посебен осигуреник) на ист начин, исто како да е издадена посебна полиса секому од нив. Со ниеден дел од оваа одредба не може да се измени или

да се зголеми лимитот/покриетието во врска со кој било штетен настан за време на периодот на осигурување, како што е наведено во оваа полиса.

3. Известување

- Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за настанувањето на осигурениот случај, како и за поднесеното барање за надомест на штетата, најдоцна во рок од три дена по создавањето.
- Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот и тогаш кога барањето за надомест на штета против него ќе биде истакнато преку суд, ќе биде ставен во притвор, како и тогаш кога ќе биде поведена постапка за обезбедување докази.
- Ако е поведен извид, ако е подигнат обвинителен акт или е донесена одлука за кривична постапка, осигуреникот е должен за тоа веднаш да го извести осигурувачот, па и тогаш кога веќе го пријавил настанувањето на штетниот настан. Исто така е должен да го достави наодот на надлежниот орган во врска со настанатиот штетен настан.
- Ако со осигурувањето е покриена штета што настанала поради кражба на предмети, осигуреникот е должен без одложување да ја пријави кражбата на органот на јавната безбедност.
- Осигуреникот не е овластен без претходна согласност на осигурувачот да се изјасни за барањето за надомест на штета, а особено да го признае потполно или делумно, за барањето за надомест за штета да се израмни, како ниту да изврши исплата, освен ако според фактичката состојба не можело да се одбие признанието, порамнувањето, односно исплатата, а со тоа не се направи очигледна неправда. Ако осигуреникот во заблуда сметал дека постои негова одговорност или дека се исправно утврдени фактите, тоа нема да го оправда. Доколку осигуреникот постапи спротивно на одредбата од претходно наведеното, па дури и ако тоа го сторил во заблуда, сметал дека постои негова одговорност или дека се исправно утврдени причините, осигурувачот се ослободува од обврските по основа на склучениот договор, односно овластен е надоместот на штета да го утврди во висина пониска од износот што го признал осигуреникот, а сето тоа во зависност од сите околности и врз основа на сите причини релевантни за утврдување на обврските.
- Ако оштетениот поднесе тужба за надомест на штета против осигуреникот, осигуреникот е должен да му достави на осигурувачот судска покана, односно тужба, и сите писма во врска со штетниот настан и со барањето за надомест на штета, како и водењето на спорот, да му ги препушти на осигурувачот.
- Ако осигуреникот се спротивстави на предлогот на осигурувачот барањето за надомест на штета да се реши со порамнување, осигурувачот не е должен да го плати вишокот на надоместот, на каматите и на трошоците што настанале притоа.
- Во случај оштетениот со барањето за надомест на штета непосредно да му се обрати на осигурувачот, осигуреникот е должен на осигурувачот да му ги даде сите докази и податоци со кои располага, а кои се неопходни за утврдување на одговорноста за причинетата штета и за оцена на основаноста на барањето, обемот и висината на штетата.
- Ако при променети околности осигуреникот го стекне правото да се укине или да се намали рентата на оштетеното лице, должен е за тоа да го извести осигурувачот.
- Доколку осигуреникот не се придржува на обврските од овој член, ќе ги сноси штетните последици што настануваат притоа, освен кога не би настанале и ако се придржувал на обврските.

4. Суброгација

Правата за надомест на штета на сите лица и организации што имаат побарувања по оваа секција од полисата преминуваат кај осигурувачот, а осигуреникот мора да ги обезбеди и да ги достави сите инструменти и документи по тоа отштетно побарување заради остварување на правото на суброгација.

5. Разумна грижа

Осигуреникот има обврска:

- да ги преземе сите мерки на претпазливост со цел да се спречи производство, продажба или набавка на дефектни продукти;
- да преземе мерки според кои сите негови вработени и посредници ќе се придржуваат на законските одредби или регулативи што се пропишани од страна на јавни органи: за безбедноста на лица и имот; за третирање на отпадни материји; за ракување, складирање или употреба на запаливи течности и супстанции, гасови и отровни хемикалии.

Осигуреникот е должен на своја сметка да ги преземе сите разумни активности за идентификација, отстранување или модифицирање на продуктите кај кои се појавиле недостатоци или дефекти, дури и во случај да постои сомнеж за такво нешто, вклучително и оние продукти што подлежат на законски забрани.

6. Проверка на имотот

Осигурувачот има право во кој било период за времетраење на осигурувањето да изврши проверка на осигурениот имот или други релевантни податоци што се неопходни за правилно извршување на правата и обврските од договорот за осигурување.

Проверката може да се врши за време на периодот на осигурување, како и во текот на три години по завршувањето на тој период. Во исто време осигурувачот може да врши и финансиска контрола на книговодствените податоци на осигуреникот, но ваквата проверка и контрола ќе бидат ограничени само на оние материјални средства и активности што се релевантни за осигурувањето.

7. Приспособување на премијата

Доколку премијата се пресметува целосно или во делови според процена на осигуреникот, тој треба во рок од 30 дена по истекот на периодот на осигурување да му обезбеди на осигурувачот податоци за конечна пресметка на премијата. Ако премијата според конечната пресметка е помала од минималната премија што е однапред дефинирана со условите за осигурување, обврската на осигуреникот не може да биде помала од минималната премија.

Проширено покритие за фризери и козметичари

Член 39

Следново покритие се применува доколку овие услужни дејности се назначени како дејности на осигуреникот во полисата.

Со ова проширено покритие се обезбедува осигурување на трети лица, корисници на услугите, во врска со лична повреда предизвикана при давање совети, третмани и други услуги во врска со потстрижување, сушење, ондулација, шатирање, бојадисување, бричење, миење коса, обликување на веѓи, вибромасажа, масажа на лице, педикир или маникир, депилирање, третман со пареа, но само доколку се следат барањата и мерките на претпазливост што ги посочува производителот на кој било продукт што се користи при давањето на услугата и се следат пропишани процедури што обезбедуваат безбедна услуга за здравјето на корисникот.

Максималната сума за надомест на штета по ова проширено покритие изнесува 3 000 евра во денарска противвредност според средниот курс на НБРСМ, доколку поинаку не е договорено.

Проширено покритие за туристички агенции

Член 40

Следново покритие се применува доколку овие услужни дејности се назначени како дејности на осигуреникот во полисата.

Со ова проширено покритие се обезбедува покритие за законска одговорност на туристички агенции за имотни штети што тие ќе ги предизвикаат на трети лица, корисници на туристичките услуги, при извршување на својата дејност, а во согласност со валидните законски прописи.

Од осигурителното покритие по оваа полиса се исклучени сите штети настанати од смрт, болест, телесна повреда и оштетување на здравјето, материјални штети настанати во случај на смрт, телесна повреда и оштетување на здравјето, надомест на сите видови нематеријални штети, како и оштетување и исчезнување на ствари, вклучувајќи и кражба ствари на трети лица.

СЕКЦИЈА ЗА ТРАНСПОРТ

Покритие

Член 41

Со оваа секција од условите се дава покритие за губење или оштетување на стока која е во сопственост на осигуреникот, за време на копнен транспорт кој се изведува со возило во сопственост на осигуреникот или со кое тој управува, на територија на Р.Северна Македонија. Износот за надомест на штетата може да биде најмногу до сумата на осигурување наведена во полисата, договорениот лимит по штетен настан или по пратка, евентуално намален за франшизата.

Осигурени ризици

Член 42

Со оваа секција од условите се осигурени следните ризици:

1. Судир или превртување на возилото со кое се транспортира стоката;
2. Пожар, удар од гром или експлозија;

3. Кражба како резултат на принудно и насилно влегување со очигледно оштетување на безбедносниот дел од возилото каде што е сместена осигурената стока.

Оценка на вредноста на стоката

Член 43

Во случај на штета вредноста на изгубената или на оштетената стока ќе биде набавната вредност на стоката.

Исклучоци од покритието

Член 44

Не се надоместува загуба или штета:

1. Поради доцнење, загуба на пазарот, последователни загуби од кој било вид, амортизација и расипување;
2. На пари;
3. На накит, часовници, крзна, антиквитети, слики, уметнички дела, скапоцени метали и камења или работи направени од нив;
4. На експлозиви, нафтени деривати во рефус или природен гас;
5. На жив добиток;
6. На цигари, тутун, вина, жестоки или други алкохолни пијалоци освен ако не е наведено во полисата;
7. Настаната поради судир или допир на транспортното возило со рабникот или нерамен дел од патот;
8. Поради кражба од страна на некој од вработените на осигуреникот или нивно соучесништво во кражбата;
9. Поради електрично или механичко оштетување освен ако штетата е видлива на надворешниот дел од предметот;
10. Поради кражба од возило без придружба (за да биде предмет на исклучок, возилото треба да биде без возач или без овластена придружба во или до возилото).

ОПШТИ ИСКЛУЧОЦИ КОИ ШТО СЕ ПРИМЕНЛИВИ ЗА СИТЕ ДЕЛОВИ

Член 45

Осигурувачот не е должен да надомести штета ако таа е предизвикана од:

1. војна, инвазија, дејства на странски непријатели, непријателски или воени операции (без оглед дали е објавена војна или не), граѓанска војна, бунт, револуција, востание, при што се имаат предвид учеството во или големината на востанието, воена или узурпаторска сила;
2. биолошка или хемиска контаминација (контаминација според овие Услови значи труење или превентива и/или ограничување на употреба на објект поради влијание на хемиски и/или на биолошки материји);
3. проектили, бомби, гранати, експлозивни средства;
4. кое било дејство на тероризам во кое е вклучено, но не и ограничено со употреба на сила или на насилство и/или на закана со нив, лице или група лица, без оглед дали дејствуваат сами или во корист на или во врска со која било организација и/или влада (и) обврзани со политички, религиозни, идеолошки или етнички цели и причини, вклучително и намера да се влијае на влада и/или да се изложи јавноста или дел од јавноста под страв;
5. нуклеарни дејства – нуклеарните дејства претставуваат загуба, штета, неспособност или одговорност директно или индиректно настанати или што потекнуваат од јонизирана радијација или контаминација од радиоактивности, сите видови нуклеарни горива и нуклеарен отпад од запалувањето на горивата;
6. примена на топлина – под примена на топлина се подразбира загуба или штета на имотот настаната од кој било процес во кој е вклучена примена на топлина без развивање оган;
7. намерна штета – под намерна штета се подразбира штета или одговорност намерно предизвикана или настаната од:
 - осигуреникот (сопственик) или
 - член на неговото семејство или
 - лице што дејствува со инструкции или со дозвола од осигуреникот или од член на неговото семејство.

Овие исклучоци вклучуваат и загуба, штета, наплата или трошок од секаков вид директно или индиректно настанати од или во врска со дејство преземено за контрола, превенција, задушување или на кој било начин што се однесува на точките 1, 2, 3 и 4 од овој член.

Ако преземачите на осигурување потврдат дека поради овој исклучок, штета, загуба, цена или трошок не се покриени со ова осигурување, товарот за докажување на спротивното паѓа на осигурувачот.

8. празни простории – не се признава загуба, штета или одговорност во празни простории. Под празни простории се сметаат работни простории што се празни над 60 последователни денови, освен ако не е поинаку договорено. За да се сметаат просториите како работни, тие треба да се користат најмалку 2 последователни дена за деловни потреби;

9. грешка во дизајнот – штета или одговорност настанати поради грешка или пропуст во дизајнот, планот или спецификацијата на производот, освен за покритието наведено во секцијата за проширена одговорност;
10. лизгање, слегнување на земјиште, вибрации – загуба или оштетување на имотот директно или индиректно предизвикани од лизгање, слегнување и вибрации при стеснување или проширување на објекти или темели, сидови, тротоари, патишта или други структурни поправки на осигурените објекти.

ОПШТИ УСЛОВИ (се применуваат на сите секции)

Обврски на осигуреникот **Член 46**

Осигуреникот е должен:

1. да ги преземе сите потребни мерки за да се избегнат или да се минимизираат загубите, штетите, онеспособувањата или одговорностите;
2. да ги одржува осигурените објекти, вградените делови, опремата и уредите во добра состојба;
3. да се придржува кон сите обврски според законот и регулативите донесени од државните органи за безбедност на луѓето или имотот.

По настанување на осигурен случај, осигуреникот:

1. е должен да ги преземе сите потребни мерки за да ја намали штетата или да спречи натамошна штета;
2. е должен веднаш да го извести надлежниот орган за внатрешни работи за осигурен случај што настанал поради пожар, експлозија, провална кражба и разбојништво, односно обид за нив, и да наведе кои предмети биле уништени или оштетени;
3. е должен да пријави кај осигурувачот настанување на осигурен случај најдоцна во рок од 3 дена од денот кога дознал за него;
4. не смее да признае никаква одговорност, понуда, ветување или исплата во врска со кој било настан без да добие согласност од осигурувачот;
5. е должен да го сочува оштетениот имот и тој да биде достапен за извид и за процена од страна на осигурувачот;
6. не смее да пристапи кон поправка или кон замена на оштетениот имот без одобрение на осигурувачот, освен ако тоа не е во насока на намалување на штетата;
7. е должен да му ги достави на осигурувачот сите податоци и докази што се потребни за утврдување на причината, обемот и висината на штетата.

Доколку осигуреникот не ги исполни своите обврски во договорениот рок, осигурувачот може да не го исплати надоместокот од осигурување ако поради тој пропуст не може да се утврди настанувањето на осигурениот случај или обемот и висината на оштетување на осигурените предмети.

Придонес

Ако за време на која било штета, одговорност или повреда постои и друго осигурување, без разлика дали се однесува на осигуреникот или на друго лице или лица на истиот имот, осигурувачот не снесува одговорност да исплати или да даде придонес повеќе од неговиот дел од учеството во таа штета или одговорност.

Откажување **Член 47**

Полисата може да се откаже во кое било време и во тој случај осигурувачот ја задржува премијата за времето додека полисата била на сила, под услов да не е пријавено отштетно побарување во тој период.

Полисата се откажува со писмено известување.

Полисата се откажува во согласност со правилата и со регулативите од законите за супервизија на осигурувањето и за облигационите односи на Република Северна Македонија.

Пренос на интерес **Член 48**

Не може да се направи пренос на интерес во полисата без писмена согласност од осигурувачот.

Надоместок од осигурување

Член 49

Во случај на штета, износот на надомест од осигурувањето што е должен да го исплати осигурувачот не може да биде поголем од сумата на осигурување или од лимитот на одговорност за секој дел од имотот на осигуреникот наведен во полисата.

Доколку е договорена франшиза, износот на договорената франшиза се одбива од износот на надоместот од осигурување што треба да го исплати осигурувачот.

Извид и спасување

Член 50

Осигуреникот мора да му обезбеди на осигурувачот пристап до осигурениот имот и локација или да ги направи достапни за осигурувачот за тој да изврши извид и процена на осигурениот имот.

Осигуреникот е должен на барање на осигурувачот да дозволи осигурувачот да го преземе оштетениот имот и разумно да се однесува со него. Ако осигурувачот не го земе оштетениот имот, осигуреникот не може да се откаже од своите обврски кон имотот.

Други осигурувања

Член 51

Доколку за оштетениот осигурен имот осигуреникот има склучено и други осигурувања, осигурувачот има должност при пријавување на оштетното побарување писмено да го извести осигурувачот доколку има и друго осигурување или право што се однесуваат за пријавената штета.

Надоместок

Член 52

Доколку осигурувачот платил надомест од осигурување според овие Услови (полиса), а постојат услови штетата да се наплати по друга полиса, осигурувачот го задржува правото да побара надоместок од друг/и осигурувач/и.

Важност на општите услови за осигурување имот

Член 53

Доколку не се во спротивност со овие Услови, на осигурувањата склучени според овие Услови ќе се применуваат одредбите од Општите услови за осигурување имот.

Право на жалба

Член 54

Договарачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето имаат право до Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија, како орган надлежен за супервизија на Друштвото за осигурување, да достават жалба во однос на Друштвото доколку се незадоволни од начинот на решавање на штетата.

Надлежен суд

Член 55

Во случај на спор меѓу договарачот на осигурувањето, односно осигуреникот, и осигурувачот, месно е надлежен Граѓански суд Скопје 2, Скопје.

Бр. 02-7989/2-1
04.11.2021 година

Претседател на Управен одбор
Бошко Андов

Овие услови за осигурување ги донесе Управниот одбор на Друштвото, на 390та редовна седница одржана на 04.11.2021 година, со одлука број 02-7989/2, со примена од 01.12.2021 година.

Лектор: Кристина Дукоска